

40 ár við Simma og „Eitt Sunnukvöld“

- Klaverið var falskt, og bassurin hevði bert tveir streingir, tá vit tóku fyrstu føroysku popplátuna upp í Losjuni, sigur Simme, sum byrjaði at spæla til dans fyrst í fimtiárunum

HERI EYSTURLÍÐ

Í ár skriva vit 1997, og vit hava hoyrt „Eitt sunnukvöld í plantasjuni“ í Útvarpinum og aðrastaðni, sungið, trallað og murrat tann sangin í akkurát 40 ár.

Tað var í 1957, at Simme, Leivur hjá Fritleif, Aggu Mouritsen og Pole Debes fóru saman við Hansemann Tórgarð inn í Losjusalín á Tinghúsvegnum í Havn og tóku tveir sangir upp til eina lakkplátu, sum Hansemann ætlaði sær at geva út. Hann vildi fáa føroyskan popptónleik út á plátu.

Tað varð gravgongur eftir hesi plátuni beinanveg, og „Eitt sunnukvöld“ gjordist sonn landaplaga. Tað man vera ein av teim sangum, ið føroyingar hava havt oftast á munni hesi seinastu 40 árin. Og hin sangurin á lakkplátuni, „Hvønn ein mánadag“, er jú ikki heilt ókendur.

Fyrsta poppláta

Onkur hendinga føroysk pláta var komin út framman undan hesari. Eitt nú hevði Alfred Dahl á Vági givið út „Dýrdarkvendið“ á plátu.

Men hetta var so fyrsta føroyska popplátan - Hansemann hevði spurt Simma ferð eftir ferð, um teir ikki kundu fara at geva hasar sangirnar út á plátu. Og Hansemann má hava rakt plett, tí at kalla hvør Hanus og Janus keypti fyrstu føroysku popplátuna frá honum.

At Útvarp Føroya varð sett á stovn hetta sama árið, hevur eyðvitað gjørt sitt til, at „Eitt sunnukvöld“ kom inn í hvørja stovu. So seint sum fyri 10 árum síðani hoyrdu vit somu føroysku pláturarnar verða sjengraðar uppisaman í Kvøðuljómunum, so vit at enda blivu til frens av teimum. Hetta komst sjálvandi av, at so lítið var at velja í av føroyskum tilfari. Og hvussu skuldi tað so vera á Bryggjubakka í 1957? Simmasa sangir gjordist fólkaogn so hvørt, sum teir komu út á plátu.

Keypti nógvar plátur

Simme sigur, at tá á døgum vórðu plátur nógvar keyptar. Og haraftrat var hetta jú ein føroysk pláta! Men hóast Simmasa plátur vórðu

spældar á tamb í Útvarpinum í eini tjúgu ár - av føroyskum popptónleiki var jú ikki so nógv í at velja tá á døgum - gjordist Simme ongantíð ríkur av at geva plátur út.

- Nei, tað gav ongur pengar! Vit gjørdur tað bara... Vóru líka nógvir føroyingar til sum danskarar, so hevði hjálpt. Men Hansemann hevði gingið og hugsað um hetta í mong ár - hann seldi jú plátur. Og tað var gott, at hann hjálpti okkum, tí vit bjóðaðu ikki til annars, sigur Simme.

Men dag og dagliga hoyrdu Simme og tey so nógvan goðan útlenskan tónleik, at tey hildu, at tey skuldu fara at royna við onkrum føroyskum. Og í Útvarpinum sóu tey ein møguleika.

Fóru í Losjuna

Ein vakran dag í 1957 - Simme minnst ikki, nær á árinum tað var - fóru fimm mans at taka fyrstu føroysku popplátuna upp í Losjusalín á Tinghúsvegnum.

- Ikki tær at siga, so riggaði slettis ikki at taka plátur upp í Losjuni. Men vit

Simme og Brandur Øssurson spæla umborð á Gamla Smirlu í 1956

høvdu so lítið í at velja, tí í Losjuni stóð eitt klaver, og tey vóru ikki so vanlig tá - ið hvussu so er ikki brúklig klaver, sigur Simme.

Mangur føroyingar man hava givið gætur, at klaverið, ið teir brúktu á hesi fyrstu føroysku popplátuni, var rættiliga falskt. Simme minnst, at klaverið í Losjuni var gott, men eingin var at stemma. Ella skulu vit siga: Simme kundi ikki fara til Simma! Tann Simme var ikki uppfunnin í 1957.

Simme sigur, at hetta bilti ikki stórvegis, tí føroyingar vóru vanir við óstemmað

klaver tá í tíðini.

Einastu upptøktul, ið teir høvdu, vóru ein Tandberg bandupptakari og ein krystallmikrofon. Mikrofon beinleidis inn í ljóðfórni, tónakontroll, forsterkjari, mixipultur o.t. kom slettis ikki upp á tal. So var at finna útav, hvar í rúminum henda vælsignaða mikrofonin skuldi vera.

Teir settu mikrofonina út á kantin á einum borði. Lá hon inni á borðinum, hoyrdist bara borðið.

Tað eru teir báðir Leivur Johannesen (hjá Fritleivi) og Aggu (Jakup) Mouritsen í Snikkarastovu, ið syngja „Eitt sunnukvöld“, Simme spælir klaver, og Pole Debes spælir bass.

- Lurtar tú væl, hoyrir tú, at hann spælir eitt slag av „walking bass“. Tá í tíðini brúktu vit nógva kontrabassin sum eitt rytmuinstrument, sigur Simme.

Bassin læntu teir úr Tórshøll. Teir brúktu hann, tá ið dansur var haruppi.

Bert tveir streingir

Men tað var slettis ikki bara sum at siga tað at spæla Walking Bass upp á tann bassin, tí hann hevði bara tveir streingir. Og tú fekst

Simme Musikkhúss flutti úr miðbýnum og niðan í SMS í 1980, men nú er Simme fluttur oman aftur í Miðbýn og inn í „Loynikrókin“.

- Her feli eg meg heima. Eg búið viri á Egishædd eitt skifti, og tað var alt ov avsiðis fyri meg. Tað er ikki tann havnin, sum eg befinni meg í. Eg vil siggja havnarfólk.

ikki fatur á bassstreingjum í Føroyum um tað mundið. Simme lat ikki Musikkhúsið upp fyrr enn tvey ár seinni, tá ið næmingarnir hjá honum fóru at spyrja hann, um hann ikki kundi útvega teimum ljóðfóru.

So Pole Debes mátti spæla Walking Bass sum frægest við teimum báðum streingjum.

Svágur Simma, Birni Dam, hevði gjørt teir báðar sangirnar, ið vóru hesi lakkplátuni. Birni sigldi úti, og tá ið hann var heima, plagdi hann m.a. at upptækka við sanginum hjá sær, tá ið skótarnir hildu veitslu.

Sum sjómaður hevði Birni verið víða um og fingið tokka til countrytónleik og latínamerikanskar rytmar. Hetta hoyrir tú eisini á Birnasa lögum. Men hann gjørdi seg ikki altíð lidnan við sangirnar, so Simme tók viðhvørt um endan: hann legði aftrat og skoytt uppi, koyrði burturúr, snøggaði lögin eitt sindur og fann onkrar góðar harmoniir.

Ein nátt á Tjaldrinum

Soleiðis varð Rasmus til veturin 1956, tá ið teir báðir fylgdist upp við Tjaldrinum. Eina náttina sótu teir inni á kamarinum hjá Birna, hann fór at tralla Rasmus fyri Simma, og Simme tók undir.

- Birna dámdi sum sagt væl countrytónleik, og fyrst hevði Rasmus countryrytmu. Men eg helt Rasmus vera ov keðiligan - ov nógva varð tikið uppisaman, so eg snøggaði niðurlagið nakað og yrkti seinasta ørindi.

